

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/64/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220200917
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1220200917.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Ivany Štiffovej a JUDr. Romana Majerského, v spore žalobcu: Z.. W. X., Q.. XX.XX.XXXX, K. X, U., proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Slovenský pozemkový fond, Búdková 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II č.k. 10C/16/2020-30, zo dňa 4.3.2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeným spolu so žalobou vo veci samej dňa 24.2.2020 domáhal, aby súd zakázal žalovanému právne disponovať, predať, alebo právne zaťažiť do skončenia súdneho konania o určenie, že do dedičstva po nebohej poručiteľke J. X., N. A., Q.. X.X.XXXX, M. XX.XX.XXXX, R. Q. T. N.. ", X..Ú.. R. U., M. na S. Č.. XXXX, R.. Č.. XXX, W.Y. W. R. K. T. XXX J.X, R. 1., na S. Č.. XXXX, R.. Č.. XXX/X, K. R. K. T. XXXX J.X, R. 1., na S. Č.. XXXX, R.. Č.. XXX, K. R. K. T. XXXX J.X, R. 1., na S. Č.. XXXX, R.. Č.. XXX/X, K.Á. R. K. T. XXXX J.X, T. O., na S. Č.. XXXX, R.. Č.. XXX/X, K. R.D. K. T. XXXX J.X, T. O., na S. Č.. XXXX, R.. Č.. XXX, W. W. R., K. T. XX J.X, R. X/X, X..Ú.. N. na S. Č.. XXXX, R.. Č.. XXX, W. W. R. K. T. XXX J.X, R. X/X, T. X..Ú.. T. na S. Č.. XXXX, R.. Č.. XXX/X, orná pôda o výmere 4007 m2, podiel 1. V odôvodnení uviedol, že žalobca žalobu vo veci samej odôvodnil tým, že v rámci Registra obnovenej evidencie pozemkov (ďalej len „ROEP“) sa po poručiteľke objavil majetok, ktorý nebol v dedičskom konaní pod sp. zn. D 31/73 prejednaný. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že žalovaný v iných obdobných prípadoch, v ktorých docielil zastavenie dedičského konania, následne sporné nehnuteľnosti predal NDS, a.s., ktorý na nich stavia diaľničný obchvat. Žalovaný je správca pozemkov tzv. nezistených vlastníkov a tieto postupne predáva. Tak sa stalo aj s pozemkom poručiteľky parc. č. XXXX/XX, ktorého kúpnu cenu žalobca požaduje do dedičstva.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého uznesenia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie z pripojeného dedičského spisu sp. zn. 38D/409/2018 zistil, že dedičské konanie po poručiteľke bolo uznesením zo dňa 7.11.2019 zastavené okrem iného aj z dôvodu, že poručiteľka v ňom nebola stotožnená ako vlastníčka sporných pozemkov, keď na LV pre parcely v reg. "E" absentuje jej bližšia identifikácia. Dedičské konanie sa malo týkať pozemkov, ktoré mali byť v minulosti konfiškované a ich vlastníci presídlení, čo súdnemu komisárovi oznámil žalovaný, ktorý zároveň oznámil, že bude iniciovať opravu ROEP.

3. Dôvodil, že navrhovateľ neodkladného opatrenia žiadnym právne relevantným listinným dôkazom zatiaľ nepreukázal súdu svoju aktívnu vecnú legitímáciu, ktorá bola spochybnená aj v dedičskom konaní. Nepreukázal teda predovšetkým, že medzi ním a žalovaným existuje právny vzťah,

ktorý vyžaduje neodkladnú úpravu pomerov, čo je tiež jeden zo základných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia a nepreukázal ani neodkladnosť a potrebnosť takejto dočasnej úpravy, keď o údajnom novoobjavenom majetku sa dozvedel až z ROEP a až temer 50 rokov od smrti poručiťky, o ktorej majetku nemá žiadne doklady, ktoré by mal do spisu založiť, pretože má v spore dôkazné bremeno. Navrhovateľ nepreukázal ani svoje tvrdenie, že žalovaný po zastavení obdobných (vrátane jeho) dedičských konaní iniciuje predaj či prenájom sporných pozemkov.

4. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že pre nariadenie neodkladného opatrenia je potrebné, aby navrhovateľ neodkladného opatrenia osvedčil, že tu existuje právny vzťah medzi stranami sporu, ktorý vyžaduje dočasnú, resp. za splnenia ďalších podmienok aj trvalú úpravu, že táto úprava je nevyhnutne potrebná a že nariadenou úpravou sa nevytvorí nenávratný vzťah. Žalobca vyššie uvedené podmienky nespĺnil, preto súd prvej inštancie v zmysle § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. c) a písm. d), § 326 ods. 1, ods. 2 C.s.p. návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

5. Proti uzneseniu podal odvolanie žalobca a žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a návrhu na neodkladné opatrenie vyhovieť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola jeho námietka, že žalovaný ako zástupca tzv. nezistených vlastníkov už predal a aj prenajal časť pozemkov patriacich do dedičstva, čo preukázal listinnými dôkazmi (kúpna zmluva, nájomná zmluva), z čoho vyvodzoval riziko a urgentnosť neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému disponovať s predmetom sporu do jeho skončenia, napriek tomu súd prvej inštancie návrh zamietol. Mal za to, že pokiaľ ide o identifikáciu poručiťky, táto je na LV uvedená menom a priezviskom, čo je dostatočná identifikácia osoby; v ROEP bola poručiťka stanovená za vlastníčku na základe údajov z pozemkovej knihy, z ktorých dedičský súd vie vyvodiť aj rodinné aj vlastnícke súvislosti; dedičské konanie bolo zastavené výlučne na základe pochybností o vlastníctve poručiťky na základe podozrenia z konfiškácie majetku. Oponoval tým, že oprávnenosť určenia vlastníctva sa bude podrobnejšie skúmať v konaní o veci samej, pričom počas konania reálne hrozí, že žalovaný odpredá ďalšie pozemky, čo sa nebude dať reálne napraviť. Ním predložené zmluvy sú z internetového portálu žalovaného, na ktorom zverejňuje svoje zmluvy (ale vo verzii bez podpisu); tieto zmluvy, najmä kúpna majú svoj výsledok na liste vlastníctva, na ktorom po predaji už figuruje nový vlastník. Považoval za nesprávny názor súdu prvej inštancie o nedostatku jeho aktívnej vecnej legitímácie.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť; súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že nie je v žiadnom právnom vzťahu k žalobcovi, ktorý by vyžadoval neodkladnú úpravu pomerov, čo je tiež jeden zo základných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobca teda nemá na žalobou požadovanom určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva naliehavý právny záujem v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) C.s.p. Poukázal aj na to, že v danom prípade je nesprávne označený aj okruh sporových strán, keďže návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a žalobu o určenie majetku patriaceho do dedičstva podal iba jeden právny nástupca po pôvodnej vlastníčke J. X.T. N.. A., ktorým má byť žalobca (uznesenie Ústavného súdu SR z 5.11.2019, sp. zn. III. ÚS 93/2019). V spore o určenie predmetu dedičstva sú dedičia v čase smrti poručiťky oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne, majú teda postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov. Účastníkmi konania preto musia byť všetci do úvahy prichádzajúci dedičia, pretože rozhodnutie v danej veci sa vzťahuje na každého z nich.

7. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“), preskúmal napadnuté uznesenie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

8. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

11. Podľa § 329 ods. 1, ods. 2 C.s.p súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. V prípade neodkladného opatrenia zákon predpokladá iba dva dôvody uplatnenia tejto formy procesného zabezpečenia, a to jednak potrebu bezodkladne upraviť pomery a jednak obavu, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladné opatrenie predstavuje inštitút osobitnej povahy, čomu zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, t.j. súd rozhoduje spravidla bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

13. Základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je existencia potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavy, že vykonanie exekúcie súdneho rozhodnutia bude ohrozené, pokiaľ nemožno tento účel dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Pre nariadenie neodkladného opatrenia sa tak vyžaduje hodnoverné osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako i dostatočné opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nevyhnutnosť potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavu z ohrozenia exekúcie. So zreteľom na podstatu, účel a zmysel inštitútu neodkladného opatrenia nie je pre rozhodnutie o návrhu na jeho nariadenie potrebné vykonávať dokazovanie, avšak splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení navrhovateľa, a je potrebné tieto tvrdenia spoľahlivo osvedčiť, a to aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti; keď pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení.

14. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcu v odvolaní (ktoré v súhrne spochybňujú vecnú správnosť napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie), s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C.s.p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu najmä s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností, ktoré viedli súd prvej inštancie k zamietnutiu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

15. Potrebu neodkladnej úpravy pomerov vo vzťahu k žalovanému žalobca odôvodňoval tým, že žalovaný vo viacerých prípadoch, kedy docielil zastavenia dedičského konania, následne predal pozemky Národnej diaľničnej spoločnosti. Ak pozemky nezdedia, tak žalovaný v zákonnej pozícii správcu pozemkov tzv. nezistených vlastníkov predá tieto pozemky v zmysle § 7 zákona č. 129/1996 Z.z. a § 16 ods. 1 písm. b) zákona č. 180/1995 Z.z.

16. Odvolací súd predovšetkým uvádza, že navrhovateľ neodkladného opatrenia nepreukázal a ani neosvedčil úmysel žalovaného nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami, čím neosvedčil ani tvrdené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy; samotné tvrdenie o možnosti disponovania s nehnuteľnosťami iba potvrdzuje skutočnosť, že navrhovateľ neodkladného opatrenia nedokáže kvalifikovane preukázať a ani len osvedčiť bezodkladnú úpravu pomerov strán sporu iným spôsobom, ako svojimi domnienkami o prípadnom konaní žalovaného, vychádzajúc iba z tvrdených skutkových a právnych okolností sporu, ktoré však na účely bezodkladnej úpravy pomerov vo vzťahu k jeho právam nezakladajú objektívne nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy. Hodno poukázať na to, že navrhovateľ neodkladného opatrenia ani len neupozornil na žiadne konkrétne správanie žalovaného - jeho faktické príp. právne úkony - ktoré by odôvodňovali záver, že by mal v úmysle nakladať s označenými nehnuteľnosťami s tým, že potrebu bezodkladnej úpravy pomerov nemožno odvodzovať iba z obavy a predpokladov. Možno tak uzavrieť, že tým, že navrhovateľ neodkladného opatrenia nepreukázal existenciu konkrétnych úkonov žalovaného, v dôsledku ktorých by sa mohol dôvodne obávať vzniku nenapraviteľnej alebo len ťažko napraviteľnej ujmy, neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov a tým aj potrebu nariadenia neodkladného opatrenia. Už len samotná uvedená okolnosť je dôvodom na zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

17. Odvolací súd ďalej uvádza, že úspech strany domáhajúcej sa nariadenia neodkladného opatrenia si vyžaduje aj preukázanie danosti hmotnoprávneho nároku (práva), ohľadne ktorého majú byť upravené pomery strán sporu (tzv. osvedčenie nároku) tak, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov. Navrhovateľ neodkladného opatrenia má dôkaznú povinnosť pokiaľ ide o skutočnosti preukazujúce, že je daný dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň má povinnosť tvrdenia, čo sa týka skutočností odôvodňujúcich navrhované neodkladné opatrenie.

18. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že žalobca nepredložil žiadne listiny, ktoré by osvedčovali jeho hmotnoprávny nárok vo veci samej.

19. Zároveň treba uviesť, že z hľadiska posúdenia tzv. aktívnej vecnej legitímácie v konaní nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa navrhovateľ neodkladného opatrenia len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Preskúvanie aktívnej vecnej legitímácie je imanentnou súčasťou každého súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.6.2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

20. Žalobca sa neodkladným opatrením domáha, aby súd zakázal žalovanému právne disponovať, predať alebo právne zaťažiť označené nehnuteľnosti do skončenia konania vo veci samej. Žalobou vo veci samej sa domáha určenia, že nehnuteľnosti a pohľadávky označené a špecifikované v žalobnom petite patria do dedičstva po poručiťke J. X. N. A., Q. X.X.XXXX, M.. XX.XX.XXXX, avšak rozhodnutie súdu o tom, či určitá vec patrí do dedičstva, sa musí vzťahovať na všetkých dedičov. V danom prípade žalobca sám v podanej žalobe tvrdí (a uvedené vyplýva aj z pripojeného dedičského spisu), že dedičov je viac. Už len z dôvodu, že aj títo ostatní dedičia nie sú stranami sporu, hoci nimi v konaní vo veci samej musia byť, neosvedčuje záver o dôvodnosti podanej žaloby v veci samej z hľadiska aktívnej legitímácie žalobcu a tým aj záver o dôvodnosti podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).